

де проводяться дані дії, а також з умов міжнародного права. Перед працівниками правоохоронних органів та органів судової системи постають нові завдання та проблеми, щодо розкриття даного виду правопорушень. Важливо мати ефективну координацію між правоохоронними органами та військовими структурами для швидшого та результативного реагування на колабораційну діяльність. Вирішення цих всіх проблем забезпечить притягнення колаборантів до відповідальності.

Література:

1. Колабораціонізм: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Колабораціонізм>
2. Доказування злочинів про колабораційну діяльність: проблемні питання закону: URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/dokazuvannia-zlochyniv-pro-kolaboratsiynu-diialnist-problemni-pytannia-zakonu/>
3. Гловюк І. В. Питання доказування за ст. 111-1 КК України: аналіз вироків. Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 21 липня 2022 року). Одеса, 2022. С. 28–33.
4. Вайда Т. С. Колабораційна діяльність в умовах війни: поняття, документування та кримінальна відповідальність за протиправні дії/діяльність. Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 21 липня 2022 року). Одеса, 2022. С. 13–17.
5. Міжнародна підтримка розслідувань воєнних злочинів: URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodne-pravo-investiciyi/mizhnarodna-pidtrimka-rozsliduvan-voennih-zlochyniv.html>

ЩОДО ПОНЯТТЯ «РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ»

Смаглюк С. В.

аспірант

Харківського національного університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0009-0000-3408-5776>

Від швидкості, повноти та неупередженості проведення процесуальних дій та реалізації процесуальних рішень залежить можливість досягнення завдань кримінального провадження,

передбачених ст. 2 КПК України. І кожна із складових кримінальної процесуальної діяльності відіграє власну роль та має своє значення в механізмі такої діяльності та виконання нею її завдань. Саме тому актуальним завданням сучасної науки кримінального процесу є подальша розробка питань процесуального порядку досудового розслідування і судового провадження.

Одним із засобів забезпечення виконання завдань кримінального провадження, є негласні слідчі (розшукові) дії (далі – НСРД). Підстави, види, порядок їх проведення та використання отриманих під час їх проведення результатів змістовно регламентовані у главі 21 КПК України. Вони проводяться із певною метою. Такою метою слід вважати отримання завдяки їх проведенню певного процесуально важливого та юридично значущого результату. Останній виступає як самостійне процесуальне явище, яке має власне значення для кримінального провадження.

Враховуючи те, що чинний КПК України не містить визначення поняття «результати проведення негласних слідчих (розшукових) дій» тези наукової доповіді присвячено його формуванню. Отримані висновки сприятимуть більш змістовному розумінню процесуальної форми проведення та використання результатів НСРД.

Відмітимо, що слово «результат» у тлумачному словнику має значення: остаточний, кінцевий підсумок якого-небудь заняття, діяльності, розвитку і т. ін. // наслідок якої-небудь дії, якогось явища і т. ін. [1, с. 1209]. Тобто результати проведення негласних слідчих (розшукових) дій – це кінцевий підсумок їх проведення, закономірний результат їхньої реалізації.

Щодо сутності НСРД, то аналіз ч. 1 ст. 246 та ч. 1 ст. 223 КПК України дає підстави визначити їх як дії, спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню. З наведеного можна дійти висновку, що результати НСРД – це кінцевий підсумок проведення цих дій, закономірний результат їх реалізації у вигляді отримання (збирання) доказів або перевірки вже отриманих доказів у кримінальному провадженні.

Тобто основне призначення, мета НСРД у кримінальному процесі – це отримання (збирання) доказів або перевірки вже отриманих доказів. Відповідно, беручи до уваги зміст ст. ст. 84, 91, 93 КПК України, можна уточнити невведене вище розуміння поняття «результати проведення негласних слідчих (розшукових) дій» – як кінцевий підсумок проведення цих дій, закономірний результат їх реалізації

у вигляді фактичних даних, які містяться у відповідних, передбачених КПК України джерелах доказів. А значення цих результатів пов'язується із їх здатністю «встановлювати наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження» (ч. 1 ст. 84 КПК України). На підтвердження такого погляду наведемо точку зору Д. Б. Сергєєвої, яка «негласні слідчі (розшукові) дії» характеризує як дії, що проводяться з метою виявлення й закріплення фактичних даних і відомостей про їх джерела для отримання доказів у кримінальному провадженні та їх перевірки [2, с. 228, 227–230]. Тобто їх результатами є саме фактичні дані – докази, які існують у відповідній формі, яку передбачають їх джерела. Хоча слід погодитися із деякими авторами, що законодавець щодо результатів НСРД також використовує поняття «інформація» та «матеріали» (ст. ст. 255, 257 КПК України)¹.

Також, звернемо увагу на схоже за змістом поняття «матеріали оперативно-розшукової діяльності» (ст. 10 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»). Щодо поняття «матеріали оперативно-розшукової діяльності», то його М. А. Погорецький визначає як матеріально фіксовані джерела, що виникають у процесі здійснення оперативно-розшукових заходів, які містять відомості (інформацію) про ознаки злочину, причетних до нього осіб, а також інші дані, що сприяють його розкриттю [3, с. 275]. Зміст цього поняття розкрито через сутнісну їх ознаку «відомості (інформацію)» та функціональне призначення «сприяють розкриттю злочину». І з такий висновок варто підтримати.

На цій підставі, підтвердимо наш висновок, що змістом поняття «результати проведення негласних слідчих (розшукових) дій» є саме «відомості (інформацію)» або «фактичні дані», які мають значення для розкриття кримінального правопорушення завдяки їх здатності встановлювати наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження.

З урахуванням наведеного пропонуємо наступне визначення поняття «результати проведення негласних слідчих (розшукових) дій» – це отриманий в наслідок проведення негласних слідчих (розшукових) дій кінцевий підсумок їх здійснення, у вигляді фактичних

¹ Нечаєва І. О. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні під час досудового розслідування / Ірина Олексіївна Нечаєва, Анастасія Романівна Чинчик // *Напрями реформування кримінального процесуального законодавства в Україні* : зб. матеріалів науково-практичного семінару (м. Харків, 10 березня 2020 р.) / МВС України; Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2020. С. 101.

даних, що містяться у відповідних джерелах доказів передбачених КПК України, процесуально значимі інформація та матеріали і які можуть бути використані для встановлення наявності чи відсутності фактів та обставин, а також інших питань, що мають значення для кримінального провадження для вирішення його завдань. Наведене визначення акцентує увагу на таких характеристиках досліджуваного поняття: 1) сутнісних їх ознаках як певних процесуально значущих фактичних даних; 2) необхідності дотримання вимог належності та допустимості щодо отримання вказаних результатів як доказів; 3) на можливих напрямках їх використання як доказів у кримінальному провадженні; 4) на зовнішній формі їх існування та використання у кримінальному провадженні; 5) на значенні їх для кримінального провадження як засобу досягнення його завдань.

Відповідно актуальним завданням науки кримінального процесу є подальша розробка теоретичних та практичних аспектів процесуального порядку проведення НСРД, а також тісно пов'язаного із ним питання процесуального порядку використання результатів їх проведення у кримінальному провадженні.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Сергєєва Д. Б. Поняття та види негласних слідчих (розшукових) дій за новим КПК України. Матеріали всеукр. наук.-практ. конф. «Актуальні питання досудового розслідування слідчими ОВС: проблеми теорії та практики» : тези доповідей всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 18–19 квітня 2013 року). Київ : «Хай-Тек Прес», 2013. С. 227–230
3. Погорецький М. А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі : монографія. Харків : Арсіс, ЛТД, 2007. 576 с.
4. Нечаєва І. О., Чинчик А. Р. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні під час досудового розслідування. Напрями реформування кримінального процесуального законодавства в Україні : зб. мат. наук.-практ. семінару (м. Харків, 10 березня 2020 р.). Харків, 2020. С. 100–102.